

**höst
2006**

Produktionsuppgifter

Produktionsland: England
2005

Regi: Michael Winterbottom

Manus: Frank Cottrell
Boyce

Medverkande: Steve Coogan,
Rob Brydon, Naomi Harris m fl

Foto: Marcel Zyskind

Klippning: Peter Christelis

Filmografi (i urval)

Ingmar Bergman: The Magic
Lantern, 1989

Forget About Me, 1990

Under the Sun, 1992

Go Now, 1995

Butterfly Kiss, 1995

Welcome to Sarajevo, 1997

With or Without You, 1999

Wonderland, 1999

24 Hour Party People,
2002

In This World, 2002

Code 46, 2003

Tristram Shandy, 2005

The Road to Guantanamo,
2006

TRISTRAM SHANDY

Om regissören

Michael Winterbottom växte upp i Blackburn och har hunnit bli 45 år. Filmintresset väcktes redan i grundskolans filmklubb, där han såg många "tyska nya vågen" filmer, och hans egna filmer har ofta referenser (visuella eller verbala) till Herzog och Fassbinder. Han visar även Kieslowski sin tacksamhet, och Ingmar Bergman, som han tillägnat två dokumentärfilmer. Efter studier i engelska i Oxford, pluggade han film vid universitet i Bristol och praktiserade ett halvår hos Lindsay Anderson med – "att servera te"! Folk som intervjuat Winterbottom hävdar att han ofta dyker upp i trasiga tröjor, säckiga byxor och slitna, nödortfött knutna joggingskor, men att han är rolig och lättsam, vilket aningen kontrasterar mot hans filmer i vilka han vågar ta ut svängarna mer än de flesta av sina samtida kolleger. Han har också fått flera mycket penningstarka erbjudanden från Hollywood, som att regissera Ciderhusreglerna, Good Will Hunting och flera andra – men tackat nej!

Winterbottom arbetar ofta i team med manusförfattaren Frank Cottrell Boyce, producenten Andrew Eaton, filmfotografen Marcel Zyskind och redigeraren Peter Christelis. Boyce, som skrivit manus till sex av hans filmer, gör det sällan lätt för sig eller Winterbottom. De lämnar sällan någon oberörd och underskattar inte heller publiken utan lutar på att vi förstår deras filmspråk. Båda betraktas av många som de mest kreativa inom brittisk film idag. Deras mission verkar vara att tänja på filmskapandets gränser och med stor ödmjukhet skildra livets komplexitet. Mångsidigheten och produktiviteten är det heller inget fel på; de har de senaste åren gjort allt från sexfilm till science fiction och dramadokumentärer om brännbara sociala och politiska ämnen. Ämnena har varierat från musikscenen i Manchester "24-Hour Party People" till den skakande dramadokumentären "The Road to Guantanamo". Tolerans inför det mångtydiga erbjuder publiken få lätta utvägar, men många trodde att den notoriske arbetsnarkomanen blivit galen, när han gav sig på att försöka filma Laurence Sternes klassiska roman om Tristram Shandy. Det hade tidigare ansetts lika omöjligt som att försöka överföra James Joyces "Finnegans Wake" till film, snudd på stolligt.

Om filmen

"The Life and Opinions of Tristram Shandy, Esq." är en roman, som kyrkoherden Laurence Sterne publicerade på eget förlag 1759 – i fel århundrade! "Den är", som Steve Coogan säger i filmen, "en postmodern klassiker, skriven långt innan det fanns något modernt att vara post efter". Självfallet krävs det en okonventionell filmskapare som Winterbottom och en begåvad, kreativ manusförfattare som Cottrell Boyce för att angripa ett sådant stoff. Filmmanuset har tagit vara på Sternes uppenbara insikter i 1700-talets "vetande" om förlossningskonst och de djupa intryck som Rabelais, Locke, Swift och Cervantes gjort på honom. Filmen gestaltar en plågsam födelse eller ett skapande, och det var kanske tänkt, som romanen, att försöka fånga hela livets mångfacetterade natur i en enda berättelse. Men livet bryter sönder såväl romanens som filmens ambitioner. Kvar blir en metafilm om en modern filmproduktion och samtidigt en historia om Steve Coogan – skådespelare, stjärna, pappa och älskare. Vi får bevittna ett filmteams inre mekanismer på så många berättarnivåer att även Charlie Kaufman kunde ha varit nöjd. Identiteter glider in och ur fokus. Huvudrollens identitet är särskilt undanlidande. Manchesterkomikern spelar både Tristram Shandy och dennes far men framför allt sig själv, som den fåfänge och narcissistiske skådespelaren "Steve Coogan". Som i förbigående fångas samtidigt några av livets storslagna ögonblick, men som oftast underbara banalitet, rörande mänskligt, roande och – bitvis oroande.